

*Володимир Литвин*



Людство з кожним роком відкриває для себе безліч таємниць, які в давнину були справжньою загадкою. Світ змінюється, і це – природно. Правда, для когось в кращий бік, а для когось – в гірший. Впродовж епох люди прагнули осмислити себе, ведучи пошук свого життєвого шляху, тобто місця у світі. Теперішні люди прагнуть фізичної насолоди поклоняючись матеріальним речам. Новітній світ наповнений багатьма принадами, які манять людей. Віддаляючись від Бога, людина впадає у споживацтво.

В теперішньому світі практично кожна річ є доступною, навіть те, що заборонене законом країни, можна придбати на чорному ринку. З'являється вседозволеність. Хтось у захваті від свого мобільного телефону, комп'ютера, з якими не розлучається впродовж дня, а хтось шукає тілесної насолоди через алкоголь, наркотики та секс. Маючи в своєму активі безліч, так званих, позитивних емоцій, людина і не думає згадувати про Бога, а навіть заперечує Його існування кажучи, що світ і без Нього прекрасний. Свідомість людська набирає споживацького характеру через те, що наука, вийшовши на досить високий рівень, спростила життя людини.

Проте «нема нічого нового під сонцем» (Проп 1,9)... До прикладу можна подати вчення кіренейської школи, розквіт якої припадав на античну добу, а саме період V-IV ст. до Р.Х. Це так звані гедоністи-сенсуалісти, які вбачали у всьому щастя та насолоду. Засновником кіренейської школи був Арістіп із Кірени, міста північної Африки (+355 р. до Р. Х.), який залишався до смерті Сократа його учнем, а опісля створив власну школу. Арістіп та його послідовники наголошували, що єдиним благом є приємність, яка і є метою життя, а щастя тільки комплексом часткових приємностей. Приємність – це скороминущий, хвилиний стан, який триває, допоки діє збудник, а отже не слід зрікатися нинішньої приємності задля прийдешнього щастя, а треба ловити приємність. Все, що приємне, це – добро, а те, що прикре, – зло. Ці гедоністичні погляди Арістіпа захитали мораль та релігію. Для гедоністів немає ніяких обов'язків супроти інших, народу, батьківщини. Здобутками культури вважали вони тільки те, що служить для збільшення приємності від земних благ. Релігію виводили з культу предків та героїв. Загробного життя не

визнавали. Але так як це неможливо втілити в реальне життя, гедоністи зазнали повного фіаско бачачи та розуміючи, що життя далеко не мед, а тому ставали песимістами. Вони діяли радикально та зухвало, а саме шукали порятунку у самогубстві вдаючись до багатьох мерзенних способів. Як бачимо, гедоністи вели споживацький спосіб життя, прагнучи від світу тільки постійної насолоди. На жаль, але і в нас час є індивіди, які притримуються гедоністичних поглядів, очікуючи від оточуючого середовища лише задоволення.

Релігія, у буквальному розумінні, втратила своє значення. Люди намагаються переробити Бога, налаштувати Його під сучасні рамки і свої потреби. У кожного з'являється свій бог, який може виступати як будь-яка матеріальна річ: гроші, наркотики, алкоголь, гаджети, зброя та ін. З цього випливає, що у людей з'являється підміна правдивого Бога. Так ось, коли ж людина знаходить насолоду від Божих замінників, то впадає у повну залежність. Спробуємо навести декілька прикладів.

Перший приклад стосується нарко- та алкозалежних людей. З одного боку, алкоголь збільшує активність гальмівних медіаторів нервової системи, через що клітини стають менш збудливими і людина заспокоюється, а з іншого, етиловий спирт стимулює вироблення гормонів задоволення, які викликають ейфорію. Щодо наркотика, то це хімічний реагент, що впливає на нервові центри головного мозку і може спричинити підняття настрою, надмірну сонливість, незвичайну веселість – ейфорію, а іноді й порушення свідомості. У патологічних випадках цей стан може бути цілком нереалістичним, викликати манію величі та невразливості. Бачимо, що алко- та наркозалежні люди вже поклоняються іншому богові, від поклоніння якому мимовільно скочуються нанівець. Адже після того, як організм відчув міць штучного стимулятора, йому вже лінь самому виробляти гормони задоволення і «заспокійливі» речовини в попередній кількості. Тому людина стає неспокійною, дратівливою і незадоволеною, а отримати задоволення природним шляхом їй стає все важче. Ось і звертається вона за допомогою до чергової дози горілки чи наркотиків.

Причина, через яку вживають алкоголь або наркотики, – це часто порожнеча душі. Молода людина, хлопець чи дівчина, прагнучи душевного спокою і бажаючи уникнути життєвих проблем та негараздів, починає шукати вихід. Далеко не всі до кінця усвідомлюють, що таке наркотична або алкогольна залежність і як легко до неї потрапити. Людина не може раз і назавжди відмовити собі у цих засобах. Навіть після тривалої реабілітації є велика небезпека зриву.

Тепер звернемо увагу на задоволення людини, яке виникає від користування матеріальними благами. Сучасна техніка затьмарює мозок кожної особи. Людина прагне нею заволодіти, а коли її мрія реалізовується, то вона стає її кумиром, і вже не особа володіє річчю, а річ особою. Наприклад, хороше авто, комп'ютерна техніка, а також мобільні пристрої. Користуючись цими засобами, людина стає мешканцем віртуального світу, забуваючи про справжні реалії людського життя. Комп'ютерні ігри, програми, загадкові сайти, соціальні мережі пропонують користувачу незабутні враження. Коли ж

він втягується у цей інший світ, то мимовільно стає залежним від нього. Оце і є черговим заміником Бога, який не тільки віддаляє людську істоту від спілкування з Творцем, а й негативно впливає на стан здоров'я. Люди від довгого перебування за цими пристроями стають нервовими та відлюдькуватими, а найголовніше – замкненими в собі, адже зовнішній світ їм вже не є цікавим, а отже й витратити часу на нього не варто.

Хотілося б звернути також увагу й на те, що справжній християнин – це людина, яка живе реальним світом, оптимістично поринає в гущавину дійсності. Сьогодні щораз рідше побачиш дитину чи юнака на вулиці, які спілкуються, розважаються, грають у різні ігри... Молодь на вулиці є або з навушниками у вухах, або з планшетом чи мобількою з доступом до Інтернету. Так люди затьмарюють свою свідомість, стають окремими індивідами, віддаляючись від суспільного життя, перетворюються на маріонеток в руках маніпуляторів. Їх вкрай важко повернути до того життя, яке у них було до комп'ютерної залежності, але найкризовішим фактором є відчуття, що молоде покоління не знає, як жити без сучасної техніки, бо, народившись, вони вже потрапили у залежність від техносупільства.

Елементи споживацтва, на жаль, закорінилися у наших серцях. Тому нам потрібно стримувати себе перед спокусами світу цього і дивитися правді у вічі не втікаючи від реального життя, не пірнаючи у віртуальний світ техноілюзій, не женучись за насолодою. Кожному варто себе запитати: який «ідол» володіє моїм серцем? Бо коли ми підмінюємо Бога ідолами в нашому серці, ми стаємо глухими до Спасителя та Його Слова. Щоб наше серце безперестанно перебувало з Христом, потрібно вести духовне життя приступаючи до Святих Таїн і слухаючи Слово Боже. Тоді людина стає духовно свіжою та зрілою і використовує своє серце та розум не витрачаючи його намарно. Тож остерігаймося та будьмо обережними перед небезпекою залежності від Божих заміників.

Володимир ЛИТВИН. Сучасні «замінники Бога» // СЛОВО № 2(70) 2017